Svenska kyrkan

YTTRANDE

Dnr: KS 2016:1238

Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande över utkast till lagrådsremissen Uppehållstillstånd för studier på gymnasienivå

En utgångspunkt för Svenska kyrkans verksamhet är att barnet har en särställning i kristen tro. Barn och unga ska få växa upp i trygghet, få utvecklas tillsammans med andra och kunna möta framtiden med tillförsikt. Överfört till konkret verkligheten kan trygghet och framtidstro handla om att nyanlända ungdomar får möjlighet att etablera sig och skapa ett liv i Sverige genom utbildning och arbete.

SAMMANFATTNING

Svenska kyrkan har en lång erfarenhet av att möta asylsökande och nyanlända barn och unga. Runt om i landets församlingar pågår dagligen en omfattande verksamhet av social och stödjande karaktär. Det är mot bakgrund av denna samlade kunskap och erfarenhet som vi tillstyrker förslagen i utkastet till lagrådsremiss *Uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå.*

- Svenska kyrkan ställer sig positiv till lagförslagen, eftersom de uppmuntrar nyanlända ungdomar att studera på gymnasiet. Enligt förslagen ges ungdomar som annars hade haft begränsade möjligheter att få förlängt tillstånd, tillfälle att fullfölja sina gymnasiestudier. I förlängningen kommer de därmed också att kunna ansöka om permanent uppehållstillstånd.
- Svenska kyrkan menar att de föreslagna förändringarna kräver en bred informationssatsning. För att förändringarna i lagstiftningen ska komma de berörda ungdomarna tillgodo, krävs att de kommuniceras på ett sådant sätt att ungdomen förstår vilka krav som ställs samt betydelsen av de studieval hon/han gör.
- Det är rimligt att anta att de föreslagna lagändringarna kommer att leda till ett behov av ökade resurser för skolväsendet, vilket Svenska kyrkan vill uppmärksamma.

SYNPUNKTER PÅ FÖRSLAGEN

I utkastet till lagrådsremiss *Uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå* föreslår regeringen ett tillägg i lagstiftningen i syfte att möjliggöra för nyanlända ungdomar som studerar på gymnasienivå att fullfölja sina studier i Sverige. Efter fullföljda studier ska de ha möjligheten att, i de fall de kan försörja sig, kunna ansöka om permanent uppehållstillstånd. Förslagen gäller huvudsakligen ungdomar som tidigare beviljats, eller ska beviljas, tillfälligt uppehållstillstånd på grund av skyddsskäl eller synnerligen eller särskild ömmande omständigheter samt att det skulle strida mot ett konventionsåtagande att avvisa eller utvisa dem. Också ungdomar som beviljats tillfälligt

KYRKOKANSLIET
POSTADRESS: 751 70 Uppsala

uppehållstillstånd på grund av verkställighetshinder eller som fått ett utvisningsbeslut med uppskjuten verkställighet omfattas av förslaget.

Svenska kyrkan delar regeringens uppfattning att det finns ett behov av tillägg i aktuell lagstiftning för att uppmuntra och möjliggöra för nyanlända ungdomar att fullfölja sina gymnasiestudier. Det får anses vara en generell målsättning, såväl ur integrationssynpunkt som utifrån den enskildes perspektiv, att så många nyanlända ungdomar som möjligt får gymnasiekompetens.

Vidare välkomnar vi att lagförslagen inkluderar ungdomar som har fått, eller kommer att få, beslut om tillfälligt uppehållstillstånd på grund av verkställighetshinder eller beslut om uppskjuten verkställighet. Att dessa ungdomar inkluderas är angeläget, eftersom de annars skulle haft begränsade möjligheter att fullfölja sina gymnasiestudier i Sverige. Svenska kyrkans församlingar ser hur tillfälliga uppehållstillstånd ökar otryggheten för redan utsatta och inte sällan traumatiserade personer. Det är därför positivt att de nyanlända ungdomarna enligt förslaget ges möjlighet till längre tillstånd än de annars skulle beviljats vid första prövning. Möjligheten att efter avslutade studier finna försörjning och därigenom kunna ansöka om permanent uppehållstillstånd kommer också att kunna bidra till ungdomarnas trygghet.

Svenska kyrkan ser också att de föreslagna förändringarna innebär utmaningar. Till exempel är det viktigt att de berörda ungdomarna får tillgång till tydlig information om bestämmelsernas utformning. Inte minst gäller det frågan om vilka krav som ställs för att tillståndet ska kunna förlängas liksom det faktum att valet av gymnasieprogram kan ha betydelse för möjlighet till framtida försörjning och permanent uppehållstillstånd. Ytterligare en dimension av frågan om information gäller genusrelaterade studieval, där man behöver vara uppmärksam på de konsekvenser som flickors respektive pojkars val kan få.

Vidare anser Svenska kyrkan att de konsekvenser som förslagen kan innebära för skolans del behöver uppmärksammas ytterligare. Det kan exempelvis gälla behovet av utökat stöd till ungdomar som av olika skäl har svårare att fullfölja sina gymnasiestudier. Att få utökat stöd kan bli avgörande, eftersom man enligt lagförslaget kommer att ha en begränsad tid för att slutföra sina studier. Detta gäller i synnerhet de som läser på ett introduktionsprogram. Ett annat behov gäller utbildning av skolans studie- och yrkesvägledare. Slutligen ser vi att det kommer att finnas ett utökat behov av stöd och utbildning till de lärare som ska betygsätta och på andra sätt bedöma de berörda ungdomarna. Ansvaret för att redovisa studieresultat till Migrationsverket ligger på ungdomen, men i och med att det finns en möjlig koppling mellan studieresultat och uppehållstillstånd, kan man befara att skolans lärare kan komma att sättas i en svår situation.

Uppsala den 20 december 2016

På kyrkostyrelsens vägnar

Helén Ottosson Lovén
generalsekreterare